

kolovoz 2021.

Pohod

ISSN 2706-5197

broj 7.

TROMJESEČNIK UDRUGE HRVATSKA ZA ŽIVOT

www.hrvatskazazivot.com

U ovome broju:

40 DANA ZA ŽIVOT

Brankica Kunštek:
Zagorje za život

NAŠI PROGRAMI

Zvonimir Kvesić:
Vikendi Srca Marijina –
program za supružnike
željne djece

ARGUMENTI

fra Filip Čogelja:
Zašto odabrati život?

REPORTAŽA

Pamela Delgado:
Borba za život u
Kolumbiji

DEMOGRAFIJA

dr. sc. Stjepan Šterc:
Jedino djeca i mladi
donose budućnost

SVJEDOČANSTVA

Spontani pobačaj je bol
koju samo roditelji
mogu razumjeti

Ovaj tromjesečnik dar je zajednici za izgradnju kulture života.

40 DANA
ZA ŽIVOT

Uvodna riječ predsjednika udruge »Hrvatska za Život«

»Jesam li živio? Jesam li volio? Je li mi bilo stalo?« - tri su pitanja koja si je bio postavio jedan čovjek nakon što je preživio tešku prometnu nesreću.

Danas je on jedan od najvećih motivacijskih govornika u SAD-u. Njegovo ime lako možeš pronaći na internetskoj tražilici. Prije nesreće je žalio nad svojim životom tvrdeći da je besmislen, a nakon nesreće je snažno počeo cijeniti svoj život i odlučio pomagati drugima. Nažalost, spoznao je to na teži način, kako to često biva s čovjekom.

Taj je Amerikanac spoznao ne samo koliko je život vrijedan i koliko ga treba cijeniti, već i to da čovjek doslovno životari ako živi samo za sebe (»u se, na se i poda se«) i ako se uskraćuje u predanju bližnjemu.

Sve je prolazno. Sve je isprazno i besmisleno ako nema ljubavi u sebi. Svi koračamo prema kraju svog života.

Pitam se kakav trag ostavljam? Sijem li i sadim li putem ili trgam i čupam sve što mi se na putu nađe? Živim li smisleno ili živim isprazno?

Osvrćem se i vidim i jedno i drugo u svome životu. Bogu zahvaljujem jer prevladava sijanje i sadnja.

Iza sebe vidim blage poglede i osmijehe spašenih mališana, njihovu zaigranost i veselje. Osjećam zahvalnost njihovih majki. Ime zadnjemu od njih kojeg sam primio u naručje je Pobjednik (Viktor). Viktorova majka radosno je primila sakramente kršćanske inicijacije na Uskrs ove godine. Koliko li poruka primam ja i moji suradnici od onih koji su nas gledali, slušali, bdjeli i molili s nama za prestanak pobačaja! Bog ih je dirnuo, vratio k sebi preko nas »jednookih u zemlji slijepih«.

Neki... za njih molim i volim ih... neki su se prepustili besmislu i ispraznosti.

Molim za one iza kojih su mora i oceani prolivene dječje krvi da se otvore za Ljubav, da se vrate k sebi i svojoj biti i da, koračajući prema vlastitoj smrti, počnu sijati i saditi, da iza njih ostanu djela ljubavi.

Mnogi »ne znaju što čine«, jer da znaju što čine, ne bi se usudili to činiti. Često plešu i skaču od radosti kao onaj zastupnik od prije mjesec dana pred cijelom Europom.

»Sve će jednom proći i ostarit', ali nikad neće ljubav moja«, pjeva Meri Cetinić u jednoj ljubavnoj pjesmi. Koliko li je sličnih stihova i misli! Koliko li svaki čovjek u svojoj dubini može proniknuti istinu o neprolaznosti ljubavi!

Meni su ipak najdraže Isusove riječi: »Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti« (Mt 24, 35).

Kristovo predskazanje svršetka svijeta, kao i sva obećanja za nas, te nova zapovijed ljubavi koju nam je dao neće uminuti nikada. Mi smo nakon ovozemaljskog života ili *korov* ili *pšenica*. Nema trećega!

Živim li, ljubim li, je li mi stalo?

Bolje se pitati sada u prezentu nego u budućnosti u perfektu, kad bude prekasno.

Kad-tad ćemo biti pitani. Nitko neće izbjeći pitanje koliko je ljubio.

Krist je jasan. Ništa nas Otac nebeski neće pitati osim jednog, a to je koliko smo ljubavi imali jedni za druge.

Sv. Ivan od Križa približio je to ovako: »U predvečerje svojega života bit ćeš pitan o ljubavi.«

Ante Čaljkušić

Pohod: magazin za život, tromjesečnik udruge »Hrvatska za Život«

Kolovoz 2021. - 7. broj

Izdavač: Hrvatska za Život, Đorđićeva 6, 10000 Zagreb

Glavni urednik: Krunoslav Puškar

Članovi uredništva: Ante Čaljkušić i Petra Milković

Autori: fra Filip Čogelja, Pamela Delgado, Brankica Kunštek, Žvonimir Kvesić, Krunoslav Puškar, Stjepan Šterc

Grafička obrada: Petar Krešimir Čavar

Programiranje: Mladen Abaz

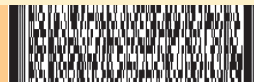
Fotografija na naslovnici: Dijana Brozović

Pretplata na časopis:

40danazazivot@gmail.com
ili 091 724 1044 (Dijana)

Zabranjeno je svako umnažanje, objavljivanje i distribuiranje cijelog ili dijela ovog časopisa bez dozvole uredništva.

Donacija za udruhu »Hrvatska za Život« - IBAN: HR48 2340 0091 1106 9825 3
(za inozemstvo: SWIFT PBZGHR2X)

U ovome broju:

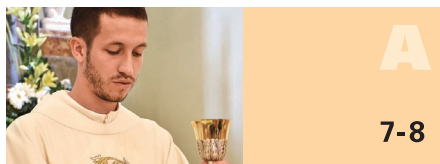
40 DANA ZA ŽIVOT

Brankica Kunštek:
Zagorje za život

NAŠI PROGRAMI

Zvonimir Kvesić:
Vikendi Srca Marijina - program
za supružnike željne djece

ARGUMENTI

fra Filip Čogelja:
Zašto odabrati život?

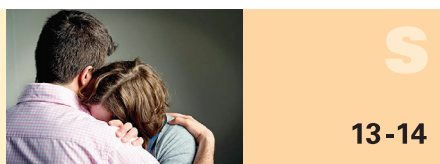
REPORTAŽA

Pamela Delgado:
Borba za život u Kolumbiji

DEMOGRAFIJA

dr. sc. Stjepan Šterc: Jedino djeca
i mladi donose budućnost

SVJEDOČANSTVA

Spontani pobačaj je bol koju samo
roditelji mogu razumjeti

Riječ glavnog urednika

»Bog ne poziva sposobne, nego osposobljava pozvane« - glasi jedan moćan duhovni citat za koji smo, vjerujem, svi mi čuli, a i osvjedočili se na vlastitoj koži. Onaj koji traži Božju volju za svoj život osjetit će poziv za određene stvari za koje se možda osjeća nespreman i nedorastao, a koje su uistinu od velike važnosti za Božji plan.

Jedna od tih stvari jest sigurno molitva za nerođene u sredini u kojoj živiš, koja je Bogu itekako važna. Bilo da si svjestan ili nesvjestan stvarnosti pobačaja u svojoj sredini, tvoj je zadatak da izađeš iz svoje zone udobnosti te da javno moliš i svjedočiš za spas nerođenog ljudskog života kojem prijete pobačaj.

Ne radi se tu samo o tebi, dragi brate i sestro, nego o svima. Bog svima nama, a ne samo nekolicini, već na početku Knjige postanka postavlja pitanje »Gdje ti je brat?«, a svatko od nas mora odlučiti hoće li odmahnuti rukom i olako odgovoriti »Zar sam ja čuvar brata svoga?« (Post 4, 9) ili će možda uzeti krunicu u ruke i otići pred obližnju bolnicu, dom zdravlja ili kliniku i moliti za spas svoga brata ili sestre u Kristu.

Brankica Kunštek iz Hrvatske i Pamela Delgado iz Kolumbije nisu dugo razmišljale kad su u određenom trenutku, na različitim kontinentima, osjetile Božji poziv za spas Njegove djece u sredini u kojoj žive. Oformile su tim ljudi istog mišljenja i s njima hrabro stale u obranu onih najmanjih i najnevinijih koji nemaju svoga glasa, a to je Gospodin itekako blagoslovio. Pomoću njihova DA, On je u kratkom roku povezao istomišljenike, podignuo svećenike i župljane na noge, oživio lokalne zajednice, potaknuo promjene. Zahvaljujući njima spašeni su mnogi nerođeni ljudski životi koji će sasvim sigurno promijeniti budućnost svoje zemlje te, kad odrastu, zagovarati i boriti se da se i njihova braća i sestre u Kristu rode.

Dragi čitatelju, i ti si pozvan moliti za nerođene. Ti koji ovo čitaš, ne čitaš ovo slučajno. Ovim putem i tebi Gospodin postavlja svoje pitanje »Gdje ti je brat?« i hoćeš li moliti i javno se izložiti za njega. Ja sam odavno odgovorio na to pitanje, a sad je na tebi red. Neka te na to prije svega potaknu pomno odabrani članci u ovom, 7. broju »Pohoda«, koji zorno prikazuju plodove i blagoslove u našim životima i našim sredinama kad se u konačnici ohrabrimo odgovoriti na Njegov poziv i dopustiti da nas On pritom vodi.

Krunoslav Puškar

40 DANA ZA ŽIVOT

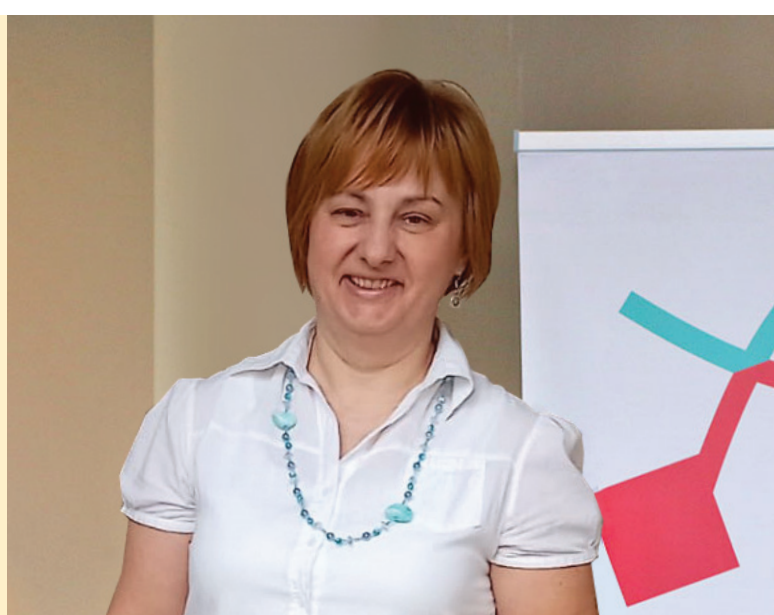
Brankica Kunštek: Zagorje za život

Piše: Brankica Kunštek,
voditeljica Inicijative za grad Zabok

Rođena sam i odrasla u obitelji s tri sestre i bratom i to mi je pomoglo da uvidim kako je svatko od nas poseban i vrijedan. Inicijativu »40 dana za život« pratila sam otpočetak, ali samo iz svoga doma. Tek nakon dužeg vremena kontaktirala sam Antu Čaljkušića i Petru Milković. Ante je kod nas u župu došao predstaviti Inicijativu. Tada još nisam razmišljala o pokretanju kampanje u Zaboku i takva mogućnost mi se činila vrlo dalekom. U jednom našem razgovoru oko toga Ante mi je postavio pitanje: »Hoćeš li to učiniti, za Isusa?« To me je pitanje pogodilo ravno u srce. Jer Isus je sam bio nerođeno dijete i On pati u svakom neželjenom djetetu kojem prijete pobačaj. Mogla sam odgovoriti samo »Da« jer sam osjećala da je to ispravno.

Vrijeme pripreme naše prve kampanje u Zaboku bilo je zaista milosno vrijeme, puno Božjih dodira. Iako nisam gotovo ništa konkretno znala o vođenju kampanje, pokazalo se da Bog ima plan za nas. Krenula sam od prijatelja i vjernika iz župe, a ubrzo mi je upravo On sam poslao na put ljude iz drugih župa koji su već otprije podržavali Inicijativu i bili aktivni molitelji u nama najbližem Zagrebu. Priprema je trajala tri mjeseca. Kroz to smo vrijeme mnogo molili i sastajali se, dijelili ideje o samoj kampanji i pripremali naša srca. Bilo je to za nas u Zagorju nešto novo i osjećali smo veliku radost što ćemo i mi vidljivo sudjelovati u molitvi za nerođene. Pisala sam poruke s obavijestima o početku kampanje i širila ih među svojim poznanicima. Baš sam se nasmijala i zahvalno promatrala kako Bog radi za nas kad sam shvatila da je jedna takva moja poruka obišla nekoliko župa, 2-3 svećenika, različite molitvene grupe i na kraju se vratila do mene. Toliko ljudi je primilo i prosljeđivalo poruku da u Zaboku počinje kampanja, da mi je to bila sigurna potvrda da će se Gospodin za sve brinuti i voditi.

Prvu kampanju nije nam bilo dozvoljeno imati molitveno bdjenje ispred same bolnice pa smo odlučili bdjeti u samoj bolničkoj kapelici, tik kod ulaza. Naša Opća bolnica Zabok i bolnica hrvatskih veterana nalazi se izvan grada, na pola puta do susjedne Župe Bedekovčina. Rekla bih da smo po tome specifični, jer osim toga gotovo ne postoji javni prijevoz do bolnice, što nam je poprilično otežavalo samu kampanju. Međutim, ni to nije bila prepreka da se

ljudi u velikom broju uključe, pa smo tako već na samome početku imali više desetaka molitelja, a i podršku svećenika zaduženog za bolnicu, vlč. Željka Horvata. Molitelji iz Zaboka i nekoliko susjednih župa redovito su radosno dolazili na bdjenje za nerođene. U bolnici je to bilo nešto potpuno novo. Često su nam se pridruživali i pacijenti, gledajući nas kroz širom otvorena vrata kako molimo. Naša kapelica tako je postala mjesto susreta, međusobnog upoznavanja, svjedočanstava vjere... Kroz tu našu prvu kampanju Gospodin nam je pokazao da u Zagorju ima zaista puno predanih molitelja koji podupiru život i koji su čak aktivno već ranije sudjelovali u bdjenju u Zagrebu, a da jedni za druge nismo ni znali. Sad smo se ovdje svi našli i povezali! Zaista predivno iskustvo povezanosti i zajedništva, koje se onda nastavilo i u svim kasnijim kampanjama. Nakon završetka kampanje, na poticaj jedne članice tima, organizirali smo zahvalno hodočašće Majci Mariji u Međugorje.

*Molila sam žarko i tražila od
Gospodina da mi pošalje odgovor...*

*Tražila sam neki znak da je sve
ovo vrijedno i da se isplati.*

Odgovor je stigao vrlo brzo i očito.

Dosad smo u Zaboku održali šest kampanja i to posljednje dvije u samome centru Zaboka, u neposrednoj blizini Doma zdravlja i ginekoloških ambulanti, a i župne crkve. U ta molitvena bdjenja uključili su se vjernici iz preko 20 zagorskih župa, doslovno iz svih krajeva Zagorja, koji su za Inicijativu saznali preko predstavljanja po župama. Organizirali smo kampanju tako da svaka uključena župa ima barem po jedan svoj dan. Neke župe su i više od 25 km udaljene od Zaboka, ali unatoč tome ljudi nađu vremena i organiziraju se za molitvu. A posebno me veseli kad nam posvjedoče kako im je toplo u srcu dok mole za nerođene, kako na mjestu bdjenja vrijeme provedeno u molitvi brzo proleti, i da im nije

važno ni sunce ni vjetar ni zima, jer u srcima je mir i radost uvijek nakon takve molitve, koja je i javno svjedočanstvo vjere.

Budući da stojimo sasvim blizu glavne ulice u Zaboku, mnogo nas ljudi može vidjeti svaki dan. Ovo proljeće je bilo poprilično hladno i vjetrovito. Za mene je poseban osjećaj kad stojim vani, u jednom takvom hladnom danu, s krunicom u ruci, i transparentom na kojem piše »Svaki život je Božji dar«, a ljudi prolaze i promatraju. Katkad osjećam njihove poglede na sebi. Znam da sam tada ja možda jedino evanđelje za njih, i zahvalna sam jer me Gospodin upotrebljava da svjedočim ovako, bez obzira na to što će oni misliti, vjeruju li oni ili ne. Posebno me je dirnuo razgovor s jednom ženom koja nam je prišla i podijelila s nama svoju tešku životnu priču. Njezina bol zbog mnogih pobačaja samo me učvrstila u vjeri da smo na pravome mjestu.

U jednome trenutku u kampanji dođe i zamor, kušnje i preispitivanja je li to sve potrebno. To se, naravno, i meni dogodilo. Molila sam žarko i tražila od Gospodina da mi pošalje odgovor, da ga mogu razumjeti. Možda zvuči čudno, ali tražila sam neki znak da je sve ovo vrijedno i da se isplati. Odgovor je stigao vrlo brzo i očito. Već idući dan, dok je na mjestu bdjenja nas nekoliko zajedno molilo krunicu, jedna je starija gospođa »svoju« desetnicu namijenila za sve one koji su imali pobačaj i koji još trpe zbog toga. Osjetila sam jake emocije u njezinu glasu. Kad smo završili s krunicom, pozvala me nasamo i rekla kako i dandanas žali za svojim djetetom koje je pobacila još u srednjoj školi i kako ta tuga ne prestaje. Rekla mi je i za neke njezine prijateljice koje pate zbog svojih brojnih pobačaja. Naglasila je kako joj je silno žao da ovakvih inicijativa nije bilo u njezinoj mladosti, jer ih tada o pitanju početka života nerođenog djeteta nije imao tko poučiti. Ona je sama čula za Inicijativu kad sam je nedavno bila predstavila u njezinoj župi. »Čim ste počeli govoriti u crkvi, znala sam da ste vi danas tu zbog mene«, dodala je. Blagoslovila je naše zalaganje za život i posebno mene ohrabrila da ustrajem u tome. Njezina priča me potresla, ali bila sam zahvalna Gospodinu jer mi je preko nje dao odgovor i pokazao put kako dalje.

Kroz sve ovo vrijeme, tri godine i šest kampanja, Gospodin nas je izgrađivao. Osjećam koliko je obožavanje za mene što sam upoznala toliko ljudi s kojima dijelim ista uvjerenja. Posebno sam zahvalna za moje najbliže suradnice koje su mi uvijek na pomoć oko svega.

Jedna od prekrasnih slika je vidjeti mlade obitelji zajedno u molitvi za nerođene.

Iako (još) nismo konkretno saznali za neki spašen dječji život u Zaboku, čvrsto sam uvjeren da je naše bdjenje bilo na poticaj i promišljanje mnogim majkama i očevima o vrijednosti svakog začetog života. Također, naša poruka »za život« s jumbo plakatâ koji su bili uočljivi blizu bolnice tijekom zadnje dvije kampanje sigurno je dotaknula mnoga srca. Duboko vjerujem da je po Božjoj volji i preko tih plakata barem jedan dječji život spašen, makar mi to sada ne znamo. Tijekom kampanje skupljamo novčane donacije kojima se konkretno pomaže samohranim majkama i trudnicama. Nekoliko puta donacije smo namijenili i zajednički odnijeli u jednu kuću udruge »Betlehem«, što nam je bilo vrlo lijepo iskustvo. Osim samog Zaboka, obišli smo mnogo župa u Zagorju i predstavili Inicijativu i mnogo je ljudi čulo za nas, pomoglo svojim donacijama ili se uključilo u kampanju kao molitelji.

Želja nam je doći predstaviti Inicijativu i u one župe i mjesta gdje još nismo bili, kako bi što više ljudi čulo za nas. Također, časopis *Pohod* dijelimo i kod ginekoloških ordinacija, a preko njega se ljudi upoznaju s našim djelovanjem i djelovanjem udruge »Hrvatska za Život«.

Jedna od prekrasnih slika je vidjeti mlade obitelji zajedno u molitvi za nerođene. Tata, mama i njihova dječica koja svojim dječjim glasovima odgovaraju na zazive Bijele krunice: »Isuse, Marijo, Josipe, ja vas ljubim i molim! - Spasite nerođene!« A toga u Zaboku ima, hvala Bogu. Ta slika nam je jamstvo da će se zalaganje za nerođeni život prenijeti i na buduće generacije.

Zabok je samo jedan od preko 1000 gradova u svijetu u koji je došla inicijativa »40 dana za život« i ujediniła vjernike u molitvi za nerođene. Pomoću ovog QR koda pogledajte kratak video o tome kako je Inicijativa uopće započela.

NAŠI PROGRAMI

Zvonimir Kvesić: **Vikendi Srca Marijina - program za supružnike željne djece**

Vikendi Srca Marijina program je udruge »Hrvatska za Život« posvećen supružnicima željnim djece. U ovome broju razgovarali smo sa Zvonimirom Kvesićem, koordinatorom programa, koji nam je otkrio kako je uopće došlo do njegova pokretanja, kako on izgleda i koji su njegovi plodovi.

Razgovor vodio: Krunoslav Puškar

Aktivan si u inicijativi »40 dana za život«.
Koliko je ona utjecala na to da se zainteresiraš za problematiku supružnika željnih djece?

Kao, vjerujem, i većina nas, i prije sam poznao parove koji se bore s tzv. »neplodnošću«. Uvijek sam se divio onima koji su se uspjeli oduprijeti ponudama metoda koje nisu u skladu s kršćanskim naukom - koje ne poštuju svaki začeti život i koje ne poštuju svetost bračnog čina. Neki su i pod cijenu da nikada ne osjete dar biološkog roditeljstva bili spremni sačuvati svoju savjest. Veliko poštovanje imam i prema onima koji su se otvorili posvajanju. Aktivnije sam se uključio u sam apostolat za supružnike kroz inicijativu »40 dana za život«, kad se pokazala potreba za koordiniranjem programa *Vikenda Srca Marijina*, a koji je nastao kao potreba sustavnije duhovne brige za supružnike. Kad sam došao u kontakt s mnogim supružnicima i iz bližega čuo njihova iskustva i razmišljanja, shvatio sam da mi možemo samo do neke granice razumjeti što oni zapravo prolaze. Ono što možemo jest to da ih međusobno povežemo. Da podijele svoja pitanja, boli, sumnje, strahove, ali i radosti i nadanja! Mislim da je prostor i vrijeme koje je kroz *Vikende Srca Marijina* dano parovima ono što prvo pomogne. Da vide da nisu sami. Da ima mnogo ljudi kojima je stalo, mnogo onih koji prolaze slična trpljenja. I tu već dio tereta otpada. Onda se uz molitvu i blizinu drugih otvara prostor za duhovni rast i osnaživanje. Za prepuštanje Božjem vodstvu, Njegovoj volji, ljubavi i milosti!

Kako je došlo do pokretanja *Vikenda Srca Marijina*?

Inicijativa je došla od strane našeg patera Marka Glogovića, pavlina iz Svetica kod Karlovca, koji je, vjerujem, mnogima dobro poznat po svome *pro-life* zalaganju. Kad je kuća udruge »Betlehem« u Svetičkom Hrašću, nakon preseljenja u Karlovac, ostala prazna, pater je kao jednu od prvih ideja za »iskoristiti«

taj prostor predložio duhovne obnove za supružnike koji žele, a ne mogu imati djecu. Prilazili su mu mnogi parovi i tražili molitvu, savjet, utjehu. Kad se malo bolje pogleda, mnogo se, hvala Bogu, u posljednje vrijeme, govori o nerođenima, spašavanju djece, majki i očeva od rana pobačaja, potiče se roditelje na otvorenost životu... A zapravo nema mnogo govora o parovima koji bi htjeli djecu, a djeca jednostavno ne dolaze. Ne govori se toliko o gubitku djeteta tijekom trudnoće. A sve više i više parova ima takva iskustva. Upravo iz tog razloga pater je predložio udruzi »Hrvatska za Život« da krenemo zajedno u *Vikende Srca Marijina* – vremenu, brizi i prostoru rezerviranom samo za supružnike željne djece. U prekrasnoj prirodi i miru te zajedništvu s još nekoliko supružnika u sličnoj situaciji mogu se odmaknuti od briga i užurbanosti, te tako uroniti u molitvu i Božju blizinu.

Koliko parova sudjeluje na jednom *Vikendu Srca Marijina*? Kako izgleda jedan tipičan *Vikend*?

Kako je važan dio programa individualni razgovor i molitva sa svakim parom, kroz iskustvo smo uvidjeli da je 4 do 5 parova optimalan broj. U toj veličini grupe parovi se također imaju vremena i prilike bolje međusobno upoznati. Sudionici često ostanu u kontaktu i poslije susreta, kao i s paterom i s nama u organizaciji. Stvaraju se nove ideje i inicijative, podržavaju se međusobno. Tako je izniknula grupa za podršku supružnika i molitvena zajednica »U Srcu Marijinu« te grupa roditelja posvojitelja i onih koji o tome razmišljaju – »Josipove«.

Vikend Srca Marijina počinje petkom navečer, najčešće sa svetom misom, upoznavanjem te detaljnijim dogovorom za program. Supružnici su smješteni u kući u nedalekom Svetičkom Hrašću, gdje se o njima prekrasno brinu naši domaćini Marija i Velimir Šipoš te kuharica Mirijana Grgičak, zadužena za finu hranu. Većina se programa odvija u samostanu u Sveticama, gdje se slave svete mise, održava kateheza i ispovijed. Tijekom susreta se razgovora i moli nad svakim supružnikom, a jedna je noć rezervirana za bdjenje pred Presvetim oltarskim sakramentom. Mnogo je zajedništva, međusobnog razgovora i molitve unutar grupe. Kad su u mogućnosti, na susret dođu posvjedočiti Ivona, Nenad i mali Leon Šikman, koji su bili na prvom *Vikendu*, a sada pomažu drugim parovima sa svojim iskustvom koje ih je dovelo do otvaranja posvojenju.

Otvaranje ljudi za Božju ljubav, za ljubav supružnika, produbljivanje pouzdanja u Božje vodstvo i Njegovu milost za naš život – to su najveći plodovi!
A pored toga, imamo i rođenih beba, posvojene djece i supružnike koji su se odvažili pokrenuti postupak posvajanja.

Kako je situacija s koronom utjecala na održavanje susreta?

Kao i mnoge druge stvari, održavanje *Vikenda se*, nažalost, moralo privremeno zaustaviti. Ali nisu sve aktivnosti vezane uz supružnike željne djece zaustavljene! Čim su prilike dopuštale, bile su organizirane jednodnevne duhovne obnove u Sveticama koje je vodio pater Marko tako da su supružnici imali priliku za molitvu, druženje i blagoslov. Nadamo se da će se sami *Vikendi* uskoro opet pokrenuti, a do tada će prijavljeni supružnici biti obaviješteni o jednodnevnim događanjima u Sveticama.

Koliko je parova dosad sudjelovalo? Jesu li već poznati neki plodovi?

U četiri godine, koliko se susreti održavaju, sudjelovalo je preko 50 parova. Što se plodova tiče – oni su veliki i brojni! Prije svega, ono o čemu supružnici u pravilu svjedoče jest to da su kroz susret produbili svoj odnos s Bogom i sa supružnikom. Smatram da je to najveći plod i ono što bi bilo dobro da raste i dalje. Naprimjer, meni jedno od snažnijih svjedočanstava jest kad je jedna žena posvjedočila da je na noćnom bdjenju prvi put nakon mnogo godina vidjela supruga kako plače. Otvaranje ljudi za Božju ljubav, za ljubav supružnika, produbljivanje pouzdanja u Božje vodstvo i Njegovu milost za naš život – to su najveći plodovi! A pored toga, imamo i rođenih beba, posvojene djece i supružnike koji su se odvažili pokrenuti postupak posvajanja. Ali ja zaista ne volim gledati na plodove *Vikenda Srca Marijina* kroz broj djece. Susreti nisu čarolija ili formula za dobivanje djeteta. Susreti su prilika za otvaranje srca Životu kako bismo vidjeli ima li nešto što ja mogu još učiniti sa svoje strane, nešto što je možda bila prepreka djetetu. I nakon toga predati se u Božje ruke. A što će iz njih doći, ne možemo znati. Osim da je to ono što nam je najpotrebnije i najbolje za nas.

Koliko se često organiziraju *Vikendi Srca Marijina*? Kako se parovi mogu prijaviti?

Susreti su se prije korone održavali otprilike 4, 5 puta godišnje. Čim se situacija stabilizira, tim tempom će se nastaviti i dalje. I mi i brojni parovi bismo htjeli da je to češće, ali nije lako uskladiti termine i mnoge druge obveze patera Marka, naših domaćina, pa čak

i vremenske prilike treba uzeti u obzir, jer se radi o brdovitom i po zimi poprilično hladnom podneblju. Svakako se trudimo da susreta bude što više!

Supružnici se mogu javiti na naš mail
Vikend.Srca.Marijina@gmail.com

Prijave su moguće i preko obrasca na stranicama udruge »Hrvatska za Život« te preko *Facebook* stranice susreta.

Često se govori da su bračni parovi koji nemaju djecu neplodni. Smije li se to reći za jedan kršćanski brak?

Plodnost, odnosno sudjelovanje u stvaranju i prihvaćanje života, nije rezervirana samo za supružnike koji mogu imati biološku djecu. Svatko od nas je, bez obzira na životnu situaciju ili okolnosti, pozvan kreirati i oblikovati mnoge plodove. Da nijedan čovjek pa niti brak nije neplodan podsjetili su me supružnici Matea i Anto Jukić koju su pokrenuli molitvenu zajednica »U Srcu Marijinu« kao mjesto okupljanja i međusobne podrške samih parova. Zajednica je proizašla iz *Facebook* grupe naziva »Moj brak je plodan«.

Što bi, za kraj, poručio parovima koji su već neko vrijeme u braku, toliko žele djecu, a jednostavno im ne ide?

Prije svega, htio bih da znaju da ima ljudi kojima je stalo i koji su svjesni da mnogi nose tu bol. Ne želim previše savjeta dijeliti, jer vjerujem da su ih se već poprilično naslušali. Pozvao bih ih samo na intenzivniji i dublji duhovni život, koji je svima nama neophodan za hvatanje u koštac sa životnim poteškoćama. Na tome putu *Vikendi Srca Marijina* svakako mogu biti od velike pomoći.

Pomoću ovog QR koda pogledajte emisiju *Jeste li znali?* LaudatoTV-a na temu ***Vikenda Srca Marijina***, u kojoj su gostovali Zvonimir Kvesić, koordinator programa, te Matea i Anto Jukić, polaznici programa.

ARGUMENTI

Zašto odabrati život?

Piše: fra Filip Čogelja,
župnik Župe sv. Antuna Padovanskog, Primorski Dolac

U raspravi o pravu na život nerijetko se javljaju isti argumenti pro-choice strane (protiv života) koji se lako mogu pobiti poznavanjem činjenica. U nastavku slijede dva najčešća argumenta za pobačaj te dva iscrpna i korisna pro-life odgovora na navedene argumente.

PRO-CHOICE ARGUMENT: »Nejasno je kada započinje ljudski život; to je vjersko pitanje na koje znanost ne može odgovoriti.«

PRO-LIFE ODGOVOR: U moralno-etičkoj sumnji počinje li život začećem ili ne, u svrhu prava na život i u svrhu očuvanja života, slijedeći načelo vjerojatnosti, korist od sumnje ide na stranu mišljenja da život počinje začećem.

S biološko-znanstvenog pogleda, život novog organizma počinje spajanjem dvije spolne stanice – gamete, jedne od oca i jedne od majke. Sjedinjenje 23 muška kromosoma s 23 ženska kromosoma stvara novu stanicu od 46 kromosoma – zigotu. Zigota u sebi sadrži novi genetski kod koji proizvodi jedinku različitu od oca i od majke i od svake druge osobe na svijetu.¹

Začeto dijete je također i potpuno, jer genotip zigote sadrži informaciju o svim obilježjima novog ljudskog bića: boja kože, očiju, kose, izraz lica, tjelesni izgled itd. »Genotip – odnosno nasljedne značajke jedinstvenog ljudskog bića – utvrđen je u trenutku začeća i ostat će na snazi kroz čitavi život nove jedinke (individuuma).« U tome trenutku susreta i spajanja jajašca i spermija novi je pojedinac, čovjek, određen konačno i nepovratno. Od trenutka začeća do rođenja, moderna znanost i medicina govore kako je jedini presudan trenutak za početak života trenutak začeća.²

Hipokrat s Kosa bio je najpoznatiji antički grčki liječnik te se smatra ocem znanstvene medicine. U njegovoj zakletvi piše: »Isto tako neću dati ženi sredstvo za pometnuće ploda.«³ U originalnoj ženevskoj zakletvi iz 1948. piše: »Apsolutno ću poštovati ljudski život od samog začeća«, što jasno i nedvosmisleno govori o početku ljudskog života.⁴

Višestruko nagrađivani embriolog Keith Moore kazao je: »Svatko je od nas započeo svoj život u jednoj jedinoj jednostaničnoj zigoti.« O tome počinje li ljudski život začećem, znanstveni koncenzus ipak postoji. Među 5502 biologa s 1058 američkih institucija, njih 95 % slaže se s izjavom: »Ljudski život počinje začećem«, uključujući i veliku većinu (90 %) biologa koji se deklariraju *pro-choice*.⁵

Ako i nismo sigurni kada ljudski život počinje, kako je moguće odrediti do kojeg je tjedna moguće učiniti pobačaj i to uz činjenicu da je u različitim zemljama različito vrijeme do kada se smije učiniti pobačaj? Na koji način i po kojoj znanstveno-moralno-biološkoj osnovi je određeno vrijeme do kojeg se može učiniti pobačaj? Jasno je dokazano da je krvotok nerođenog djeteta odvojen od majčina krvotoka. Neupitna je, dakle, povijesna, kao i etička, moralna, medicinska, biološka i znanstvena činjenica da život počinje začećem, i slijedeći pravo na život, po svim međunarodnim konvencijama i pravima, dolazimo do nedvojbenog zaključka da je pobačaj ubojstvo.

¹ Usp. Maurizio Pietro Faggioni, *La vita nelle nostre mani. Manuale di bioetica teologica*, Edizioni Dehoniane, Quarta edizione, Bologna, 2017., str. 261-265.

² Usp. Ivan Kešina, *Čovjek između prokreacije i proizvodnje. Kršćanska etika ljudskog rađanja*, Crkva u svijetu, Split, 2008., str. 22-27.

³ Usp. Olinda Timms, *Codes of medical ethics*, Elsevier India, 2016., str. 38.

⁴ Usp. International code of medical ethics, Adopted by the Third General Assembly of THE WORLD MEDICAL ASSOCIATION, London, England, October 1949.

⁵ Usp. Steven Andrew Jacobs, Biologists' Consensus on »When Life Begins«, University of Chicago - Department of Comparative Human Development; Illinois Right to Life, 2018., str. 1-2.

PRO-CHOICE ARGUMENT: »Pravo na pobačaj temeljno je pravo za napredak žena. Ono je ključno za ostvarivanje jednakih prava s muškarcima.«

PRO-LIFE ODGOVOR: Prvi val feminističkog pokreta koji se javio krajem 19. i početkom 20. stoljeća označavao je borbu žena za pravo glasa. Glavne predstavnice prvog vala feminističkog pokreta bile su Elizabeth Cady Stanton i Susan B. Anthony. Obje su bile glasni borci za ženska prava i borci protiv pojma ropstva u SAD-u. Premda ih današnji moderni feminizam i *pro-choice* pokret koristi u svoje ideološke svrhe pokušavajući utvrditi kako su one bile za pobačaj, istina je u potpunosti drugačija – obje su bile *pro-life*.⁶

Elizabeth Cady Stanton označila je pobačaj kao »čedomorstvo« i napisala da »kada smatramo da se žene tretiraju kao vlasništvo, ponižavajuće je za žene da se prema svojoj djeci moramo odnositi kao prema imovini kojom se možemo baviti onako kako mi smatramo prikladnim.« Elizabeth Blackwell, prva žena koja je stekla medicinsku diplomu u SAD-u, napisala je: »Gruba perversija i uništavanje majčinstva od strane pobačaja ispunilo me ogorčenjem i probudilo aktivni antagonizam.«⁷

Susan B. Anthony bila je prijateljica i heroina mnogima od ovih žena. Zajedno s Cady Stanton osnovala je novine *The Revolution*, koje su poslužile kao glasnik Američkog sufražetskog pokreta. *Revolucija* je objavila članak koji se može pripisati Anthony i u kojem se kaže da je pobačaj izbor koji će opteretiti i žensku »savjest u životu i dušu u smrti«, a i da je to, u konačnici, iskorištavanje žena.⁸

U novije vrijeme javlja se feministički *pro-life* pokret. *Pro-life* feministkinje su stava da pobačaj ne predstavlja nikakvo žensko pravo, već instrument kojim se žene traumatiziraju i drže u podređenom položaju. Najpoznatija *pro-life* feministička organizacija jest »Feminists for Life« čija je glasnogovornica Emmyjem nagrađena glumica Patricia Heaton.⁹

Sagledavajući povijesne i suvremene činjenice o feminističkom pokretu, očito je da je u njegovoj suštini *pro-life* pokret i shvaćanje pobačaja kao ubojstva djeteta i ponižavanja žene i njezinih prava. Posebno je aktualno socijalno pitanje pobačaja koji se čini radi izbora spola. Napredak ultrazvuka i amniocenteze omogućio je da roditelji znaju spol djeteta prije rođenja. Pretpostavlja se da je pobačaj radi spola djelomično odgovoran za uočenu neravnotežu između spolova novorođene djece u nekim mjestima.

Poznato je da je u SAD-u češći slučaj pobačaja među afroameričkom nego među bjelačkom populacijom. Ova činjenica jasno govori kako pobačaj uz sebe nosi predznak rasne i spolne diskriminacije.

⁶ Usp. Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, *Feminizam*, u: Hrvatska enciklopedija (<https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=19203>)

⁷ Usp. Marjorie Dannenfelser, *The Suffragettes Would Not Agree With Feminists Today on Abortion*, u: TIME, 4. studenog 2015. (<https://time.com/4093214/suffragettes-abortion/>)

⁸ Usp. Marjorie Dannenfelser, *The Suffragettes Would Not Agree With Feminists Today on Abortion*, u: TIME, 4. studenog 2015. (<https://time.com/4093214/suffragettes-abortion/>)

⁹ Usp. Organization »Feminist for life«, *About us* (<https://www.feministsforlife.org/about-us/>)

Znanost je odavno zaključila i odgovorila da život počinje začećem. Svi medicinski fakulteti u Hrvatskoj (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek) i jedan KBC (Zagreb) službeno su to zaključili 2009. godine. Pomoću ovog QR koda možete pristupiti njihovu službenom priopćenju.

REPORTAŽA

Pamela Delgado: Borba za život u Kolumbiji

Kolumbija je sve do 2006. godine bila zemlja koja je štitila nerođeni ljudski život od začeca do prirodne smrti. Međutim, te godine uvela je zakon koji dopušta pobačaj u tri slučaja: ako su mentalno ili fizičko zdravlje majke u opasnosti, ako će se dijete roditi s malformacijama i ako je dijete plod silovanja ili incesta. Svi ti razlozi u vrlo su kratkom roku širom otvorili vrata pobačaju, od kojeg svakog dana umire na stotine Kolumbijaca.

Ne mire se svi lako s tom činjenicom. Mlada Kolumbijka, Pamela Delgado, odlučila je poduzeti nešto po tome pitanju kad je 2015. godine diljem svoga rodnog grada, Bogote, ugledala letke *Profamilie* (kolumbijske podružnice zloglasne američke klinike *Planned Parenthood*), koji se obraćaju mladim ženama i potiču ih na lak i besplatan pobačaj. To ju je potreslo.

»Gospodin mi je počeo pokazivati stvarnost pobačaja u mojem gradu, u kojem imamo više od 30 klinika za pobačaje u samo jednoj ulici. To je grozno. Zнала sam za to, no nikad nisam ništa učinila po tome pitanju. Stoga sam toga travanjskog dana 2015. godine odlučila učiniti nešto kako bih to spriječila«, istaknula je Pamela.

»Gospodin mi je počeo pokazivati stvarnost pobačaja u mojem gradu, u kojem imamo više od 30 klinika za pobačaje u samo jednoj ulici.«

Tjednima je molila na tu nakanu i sastajala se sa svojim prijateljima katolicima kako bi zajedno došli do rješenja problema pobačaja. Njezina prijateljica, Danelia Cardona, koja je četiri godine prije toga čula za inicijativu »40 dana za život«, predložila joj je da pokrene tu inicijativu u svome gradu. Ubrzo je Pameli bilo jasno kako je upravo Inicijativa odgovor na njezine molitve.

»S Božjom pomoći stvorila se grupa od 12 ljudi iz različitih katoličkih zajednica s velikom i snažnom vatrom u srcu koja je željela pokrenuti prvu molitvenu

kampanju ispred jedne od najvećih klinika za pobačaje u zemlji - *Orientame*. Ta se klinika nalazila u ulici s više od 30 klinika za pobačaje, a nasuprot crkve. Stoga smo započeli obilaziti sve katoličke zajednice i crkve, razgovarati sa svećenicima i pozivati ih u kampanju«, prisjeća se Pamela sa smiješkom.

Njihova prva 40-dnevna kampanja Inicijative započela je u rujnu 2015. godine. Premda ih je organizacija kampanje umorila, njihov je trud urodio plodom jer je više od 5000 ljudi došlo na molitveno bdjenje, a njihova je molitva spasila 10 djece od sigurne smrti pobačajem.

»Bog se pokazao na djelu i potaknuo nas i na mnoge druge stvari. Oformili smo tim ljudi koji se brine za spašenu djecu i majke. Prikupljaju se pelene, odjeća, hrana. Majkama se omogućava savjetovanje i ultrazvuk. Pokrenuli smo i udrugu naziva *Koalicija za život* čija je zadaća brinuti se materijalno, moralno i duhovno za sve one majke koje su odustale od pobačaja i njihovu djecu, a njezino se sjedište nalazi upravo u susjedstvu 34 klinike za pobačaje, gdje ona sjaji kao svjetionik.«

No Bog nije stao ovdje. Nakon prve kampanje Inicijative uslijedila je druga kampanja u koju se priključilo još 10 kolumbijskih gradova, a danas, nakon šest godina, više od 30 gradova u Kolumbiji sudjelovalo je u kampanjama Inicijative ispred 50 klinika za pobačaje, a neki su gradovi uključeni tijekom cijele godine. Ispred svih tih klinika od pobačaja je spašeno preko 600 nerođene djece. Sve te djece ne bi danas bilo da netko nije odlučio javno moliti za spas nerođenih života.

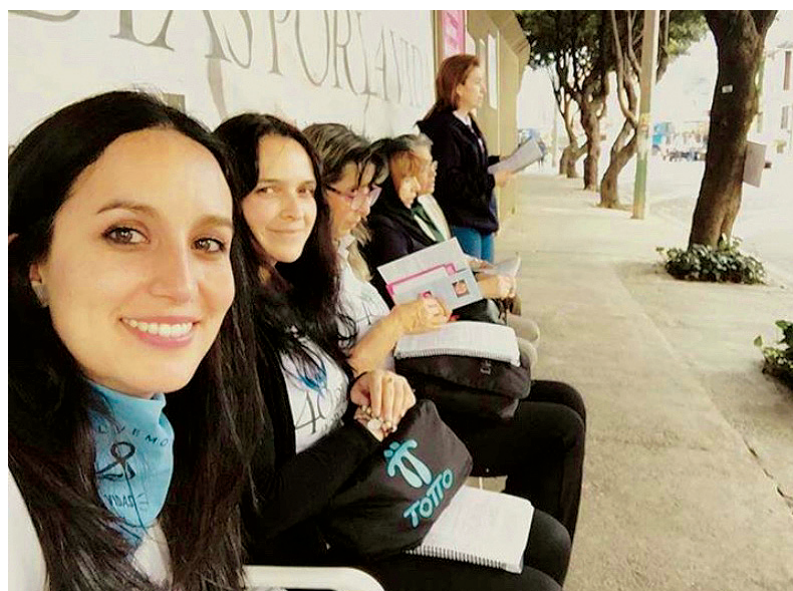
»Mislim da je Inicijativa uvelike utjecala na pokret za život i potaknula pojedince da se javno zauzmu i budu glas onih koji nemaju svoj glas. Počeli smo stvarati kulturu života u našoj zemlji. Držimo *pro-life* predavanja u školama i širimo informacije o stvarnosti pobačaja pomoću letaka. Dajemo ženama do znanja da imaju i drugi izbor uz pobačaj. Trudimo se da naše zalaganje bude što vidljivije, a naša prisutnost ispred svake klinike za pobačaj«, objašnjava Pamela.

Ispred svih tih klinika od pobačaja je spašeno preko 600 nerođene djece. Sve te djece ne bi danas bilo da netko nije odlučio javno moliti za spas nerođenih života.

Nije im poznat broj pobačaja u Kolumbiji na godišnjoj bazi, no znaju da dvije najveće klinike za pobačaje, *Orientame* i *Profamilia*, vrše više od 20 000 pobačaja godišnje. Za velik broj pobačaja odgovorna je i kontracepcijska pilula, ali nisu im poznate te brojke. Pamela i njezin tim nadaju se da će se broj pobačaja smanjiti i da će Kolumbija opet biti za život.

»Kad sam pokrenula Inicijativu, nije mi bilo jasno kako sam mogla biti katolkinja toliko dugo a da ništa nisam znala o pobačaju. Za mene je pobačaj grijeh jer se mi, kao katolici, moramo boriti za život koji je Božji dar. Pozvani smo da donosimo Božju Riječ po čitavoj zemlji i da se borimo za život, vjeru, obitelj, čistoću, mir i ljubav, počevši od naših obitelji, pa sve do naših zajednica i crkava. Svi smo pozvani da pronosimo istinu o pobačaju. Pobačaj je smrt. Pobačaj je nedostatak ljubavi.«

»Prije dvije godine posjetila sam Hrvatsku i to je za mene bilo velik blagoslov. Posjet Hrvatskoj nadahnua me da učinim mnoge nove stvari u Kolumbiji. Primjerice, snimili smo naš prvi *pro-life* CD naziva *Čudo života* s mnogim *pro-life* pjesmama, preveli

smo i izdali knjigu *40 dana za život*, stvorili smo i nacionalni tim. Posjet Hrvatskoj pomogao mi je da shvatim da smo svi mi jedna velika *pro-life* obitelj«, zaključila je Pamela naš razgovor za časopis *Pohod*.

Predstavnici inicijative »40 dana za život - Hrvatska« odazvali su se na Pamelin poziv i prije dvije godine posjetili Kolumbiju. Pomoću ovog QR koda pročitajte kakve je dojmove Kolumbija ostavila na Antu Čaljkusića. ►

DEMOGRAFIJA

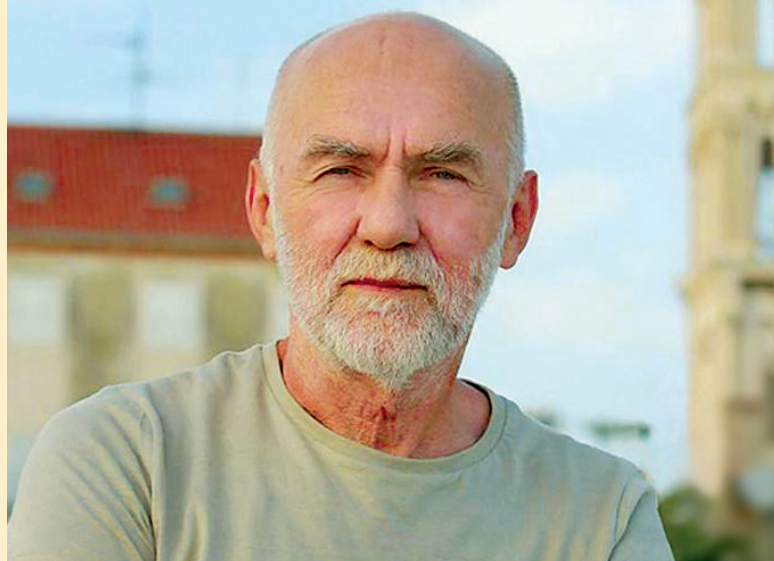
Stjepan Šterc: Jedino djeca i mladi donose budućnost

Piše: dr. sc. Stjepan Šterc,
pročelnik Odsjeka za demografiju i hrvatsko iseljništvo,
Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

Nitko racionalan ne može negirati kako je u svim društvima, prostorima i djelatnostima najvažniji i najvrjedniji dio i čimbenik ljudska populacija (stanovništvo, žiteljstvo, puk...), a u njoj djeca i mladi s kojima izvjesna i razvojna budućnost jedino i dolazi. Znanstvena je to, povijesna i civilizacijska spoznaja, dok se sva odstupanja mogu smatrati klasičnom dekadencijom, inače nikad tijekom povijesti ljudske civilizacije svjesno prihvaćenim razdobljem nazadovanja, propadanja, pogoršanja, rasula i sličnih atribucija. Nestajanjem u društvima i prostorima najvrjednijeg u njima i po svemu posebnog bogatstva u ozbiljnim i odgovornim znanstvenim, političkim, društvenim, gospodarskim i inim pristupima, planovima, programima, koncepcijama i strategijama i nije moguće drukčije poimati, ali ih je ipak moguće terminološki ublažavati demografskim slomom, depopulacijom, izumiranjem, demografskom destrukcijom, prirodnim i emigracijskim nestankom i slično.

Europski modernizam i svjetski globalizam nikad dosad nisu ozbiljno shvatili bogatstvo i potencijal ljudske populacije u demografskom smislu niti su gospodarski koncepti usvajali planiranje radne snage, inače najvažnijeg razvojnog faktora, drukčije osim po modelu imigracijskog dohvata u pravilu jeftine radne snage. Velike su migracije prema Europi 2015. godine razbile tu iluziju i potpuno je jasno kako će se svi navedeni modernizmi nužno morati vratiti na klasični model poticajne populacijske politike, ne žele li slobodnim migracijama uvesti novi oblik društvenog i prostornog anarhizma.

Republika se Hrvatska prema znanstvenim UN-ovim uglednicima i domaćim autorima prema svim osnovnim demografskim pokazateljima i trendovima nalazi u središtu najugroženijeg područja u svijetu. Nisu to plašenja, svjesna prikriivanja stvarnosti ili pak politički otkloni trenutnoj hrvatskoj političkoj realnosti, već egzaktne istine i zakonitosti koje bi trebale zabrinuti svakog, ali baš svakog u Hrvatskoj koji razmišlja o nastavku djelovanja i života u posebnoj zemlji morskog plavetnila, otočnog bogatstva, slavonskog mira, krškog izazova, brdsko-planinskog ugođaja i općenito povijesnog i civilizacijskog nasljeđa. Mirnoća s kojom se ta dokazana ugroženost prima u zatvorenim političkim krugovima, gospodarskim i financijskim

okvirima, znanstvenim granskim umišljenim visinama i općenito u javnom prostoru izaziva samo upite. Slučajnosti ili ipak planska postupanja?

Hrvatska je u 10 godina samo prirodnom putem izgubila gotovo 150 000 osoba. Ne 150, 1500 ili 15 000, nego nevjerojatnih 150 000 osoba! Toliko ih je, naime, više umrlo, nego se rodilo.

Hrvatska je po svim osnovnim negativnim demografskim pokazateljima u klasičnom demografskom slomu s depopulacijom i prirodnim padom (više umrlih, nego rođenih) već 30 godina, izumiranjem kao tipom općeg kretanja stanovništva već u trećem međupopisnom razdoblju i negativnom vanjskom migracijskom bilancom preko 12 godina, dok je starenjem ukupnog stanovništva dosegla prag izrazito duboke starosti po demografskoj tipizaciji starenja (sedmi tip starosti od ukupno sedam), a intenzivnim se gubitkom učenika osnovnih i srednjih škola samo dodatno potvrđuje silina iseljavanja mladih i cijelih obitelji.

Silina iseljavanja naročito se intenzivirala nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju, ali to stanovništvo u razvojnom i funkcionalnom smislu nije i izgubljeno stanovništvo kad bi Hrvatska svoju temeljnu razvojnu strategiju gradila na iseljeničkom akademskom, gospodarskom, financijskom, demografskom i svakom drugom bogatstvu i kad bi iseljenički idealizam prema matičnoj zemlji znala vrednovati u političkom smislu i djelovanju poput drugih razvijenih zemalja koje imaju više stanovnika u emigraciji nego u domicilnoj zemlji. No kako to još uvijek u političkoj hrvatskoj svakodnevnici nije tako, emigracijski se gubici izravno odražavaju na sve ostale demografske pokazatelje i ukupni razvoj.

Najveće su moguće demografske negativnosti vezane za prirodni nestanak Hrvatske, a njegovu silinu posebno potvrđuju podatci u priloženoj tablici.

Tablica 1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u prva 4 mjeseca i u 4. mjesecu u razdoblju od 2011. do 2021. godine ¹

GODINA	PRIRODNO KRETANJE								
	CIJELA GODINA			PRVA 4 MJESECA			ČETVRTI MJESEC		
	N	M	PP	N	M	PP	N	M	PP
2011.	41 197	51 019	-9 822	13 012	18 106	-5 094	3 076	4 151	-1 075
2012.	41 771	51 710	-9 939	13 277	19 011	-5 734	3 360	4 531	-1 171
2013.	39 939	50 386	-10 447	12 923	18 318	-5 395	3 361	4 628	-1 267
2014.	39 566	50 839	-11 273	12 513	18 196	-5 683	3 072	4 526	-1 454
2015.	37 503	54 205	-16 702	12 400	20 828	-8 428	3 078	4 915	-1 837
2016.	37 537	51 542	-14 005	12 128	18 035	-5 907	2 958	4 327	-1 369
2017.	36 556	53 477	-16 921	11 589	20 683	-9 094	2 523	4 496	-1 973
2018.	36 945	52 706	-15 761	11 939	19 614	-7 675	2 764	4 394	-1 630
2019.	36 135	51 794	-15 659	11 769	19 371	-7 602	2 834	4 476	-1 642
2020.	35 956	56 677	-20 721	11 645	18 542	-6 897	2 873	4 762	-1 889
2021.	-	-	-	11 927	21 773	-9 846	2 894	5 615	-2 721
UKUPNO	383 105	524 355	-141 250	135 122	212 477	-77 355	32 793	50 821	-18 028

N = Natalitet, M = Mortalitet, PP = Prirodni pad

Hrvatska je u 10 godina samo prirodnim putem izgubila gotovo 150 000 osoba. Ne 150, 1500 ili 15 000, nego nevjerojatnih 150 000 osoba! Toliko ih je, naime, više umrlo, nego se rodilo. Smanjivanje rodnosti, povećanje smrtnosti i naročito povećanje prirodnog pada stalnog je intenzivirajućeg trenda, a maksimumi su zabilježeni upravo u zadnjoj godini u tabličnom prikazu. Politička mirnoća s kojom se

sve ovo promatra unutar deset bi godina mogla smanjiti rodnost na ispod 30 000 rođenih godišnje, povećati smrtnost na preko 60 000 i povećati prirodni pad hrvatske populacije na -30 000 osoba.

Kad ćemo konačno shvatiti na svim razinama kako ovo nije političko, svjetonazorsko, religijsko, etničko i slično pitanje, već pitanje opstanka, razvoja i budućnosti strateške nacionalne razine?

¹ Izvor: Statistika u nizu, Stanovništvo, Prirodno kretanje stanovništva, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, 28. 5. 2021.

Priopćenje 7.1.1., Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2019., Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, 22. 7. 2020.

Pomoću ovog QR koda pogledajte **gostovanje dr. sc. Stjepana Šterca** u emisiji **Prosudbe LaudatoTV-a**, u kojoj otvoreno govori o demografskim problemima i potencijalima Hrvatske.

SVJEDOČANSTVA

Spontani pobačaj je bol koju samo roditelji mogu razumjeti

Svijet svakog para, sagrađen na radosti i iščekivanju rođenja djeteta, naglo se počinje rušiti nakon spontanog pobačaja i pretvarati u tugu i bol. Često se javlja osjećaj bespomoćnosti i krivnje, a parovi nerijetko nailaze i na nerazumijevanje okoline i medicinskog osoblja. U nastavku slijede četiri kratka i hrabra svjedočanstva o iskustvu spontanog pobačaja, o kojem se malo govori, a još manje piše.

Naše je deveto dijete bilo baš pravo iznenađenje! Ono kad te Gospodin toliko voli i toliko ima povjerenja u tebe da te zagrlji roditeljstvom i onda kad sam misliš da ne možeš. Naša je beba bila stara 15 tjedana u najljepše doba u godini kad očekujemo rođenje Spasitelja i duboko sam zahvalna za te dane... Naš se anđeo rodio na sam Badnjak navečer, u svome domu, među svojom braćom i sestrama. Rodio se za nebo i nastavio spavati u Očevu naručju. Na blagdan Nevine dječice prikazali smo ga Gospodinu, željom ga krstili i nekoliko dana kasnije sahranili u obiteljsku grobnicu. U bolnici, gdje sam ipak morala ostati zbog posljedica pobačaja, doživjela sam veliko nerazumijevanje. Smjestili su me u sobu u koju su dolazile i odlazile jadne žene koje su došle na namjerni pobačaj. To je prestrašno iskustvo, i da nisam bila pod sedativima, ne znam kako bih to podnijela. Jako sam tugovala i time izazivala nevjericu među osobljem. »Ima osmero žive djece i vidi što sad izvodi...«, tako su govorili između sebe.

Moj suprug i njegovi zagrljaji bili su mi utočište u boli. Nekom nezamisliva, moja bol i osjećaj praznog krila, velike dugotrajne krivnje, pratila me sve dok u dubokoj molitvi nisam svoju bebu predala Mariji u naručje i vidjela je kako mu pjeva, kako ga u zagrljaju ljulja i miluje. Naslućujem o radosti u nebu, o anđelima, o milosti pred Očevim licem, u Marijinom naručju, no ipak svaki put zaplačem na grobu, jer umjesto da sam mu mijenjala pelene, palim svjećice... To je moje ljudsko, nesavršeno majčinsko srce.

Naše dvije kćeri također su imale iskustvo spontanog pobačaja i u njihovoj velikoj tuzi, vjera u vječni život i nada u susret, pomogla im je da se osjećaju kao majke beba u nebu, da se sličica s ultrazvuka njihovih beba nalazi u njihovim domovima pored slika ostalih ljubljenih.

majka Melita

Supruga i ja pripadamo parovima kojima treba nešto duže da začnu. Imali smo troje djece i odlučili se na još jedno. Tražili smo za to, naravno, i pomoć odozgor. Prolazili su mjeseci, ali nikako da supruga zatrudni. Ukazala se prilika da u sklopu devetnice uoči *Stepinčeva* u našem gradu dođemo na razgovor i blagoslov kod p. Marka i ubrzo smo nakon toga zatrudnjeli. Bili smo radosni što se Gospodin smilovao našoj želji i molitvi cijele obitelji (djeca su se posebno radovala). Međutim, radost je ubrzo zamijenila tuga jer je supruga prokrvarila. Gotovo proročka zabrinutost supruge samo je nagovijestila što će se dogoditi, a pregled kod ginekologa potvrdio je sumnju - plod se nije ugnijezdio u maternici.

Osjećao sam se nemoćno. Hladna korizmena kampanja inicijative »40 dana za život« bila je u tijeku. Stojeći pred bolnicom tražio sam »nemoguće od Gospodina« – da se trudnoća održi. Mnoge obiteljske i župne aktivnosti u tome trenutku odvajale su me od supruge koja je ostajala sama prolazeći te trenutke s Gospodinom na svoj način. Nisam ni uspio doći do pitanja »Zašto?«, a već se dogodio krajnji šok – spontani pobačaj. Svako od naše troje djece proživljavao je taj događaj na svoj način. Uslijedila su njihova pitanja, a optimizam iz njihovih razmišljanja (»Bude mama dobro!«, »Budemo molili da mama bude opet trudna!«) tjerao nas je dalje – da ne gledamo u tugu jer »smo djeca svjetla«. Kad smo se pribrali, bili smo potaknuti na krštenje u duhu. Po izgovorenoj formi shvatili smo da imamo zagovornika na nebu. I sve je opet imalo smisla.

Naš Dominik (lat. gospodin) bio je rođen za nebo – i vjerujemo da nam je godinu dana kasnije izmolio sljedeću trudnoću i svojega bracu. Da mogu vratiti vrijeme, proveo bih više vremena sa svojom suprugom – baš tada kad sam joj bio potreban! Slava Isusu!

otac Marko

Zadnju večer, naslonjena na krevet i toplo ušuškana, promatram kontraste oko sebe: vani mlati vjetar, nemilo fijuče i doziva kišu, a ovdje u sobi smiraj... Ne čuje se ništa osim struganja olovke po papiru. Ispod kreveta kofer u kojem su laptop i mobitel ostavljeni u četvrtak u neznanju da će njihovo odsustvo stvoriti toliki prostor koji tek treba ispuniti. S jedne strane roj misli, a s druge šutnja ustiju. S jedne strane uživanje u samoći s Bogom, s druge jedva čekanje zagrljaja. U četvrtak nulto očekivanje i žurenje s posla, a u počinak subote spoznaja da me Otac uzeo za ruku, istrgnuo iz svijeta i doveo baš ovdje i baš sada. Da mi pokaže koliko me voli, da mi pokaže kako je moje dijete - ljubljeno. Da me ponovno sjedini s njim, ovaj puta u duhu. Da mi progovori kroz svećenika, voditeljice i drage žene.

U duhovne vježbe *Oprostom oslobođene* došla sam kao da me netko na kraju radnog dana pomaknuo

kao figuricu i stavio na ovo mjesto. Pitala sam se hoće li biti još koja žena s iskustvom spontanog pobačaja. Nisam očekivala šutnju, a na kraju sam tako zahvalna na njoj. Isprva mi je čak dolazilo da možda ne pripadam ovdje, da nisam »težak slučaj«, ali to se promijenilo kad sam počela povezivati cjeline i razmatrati Božju riječ, otkrivati svoje rane, dopuštati Bogu da ih iscijeli i kad sam osjetila ljubav, suosjećanje i razumijevanje ostalih. Iznositi svoje iskustvo bilo mi je teško jer je svježije i bolno, no pomoglo mi je, rasteretilo me. Posebno je bilo slušati životne priče drugih sudionica. Toliko je toga sjedalo na mjesto! Moje nerazumijevanje izabranog pobačaja pretvorilo se u suosjećanje i molitvu. Spoznala sam da ni pod kojim uvjetima ne mogu suditi jer ne znam tuđu životnu priču. Spoznala sam da stalež, godine i zanimanje ništa ne znače jer svakog jednako boli. Također, spoznala sam i kako je dobrota i požrtvornost čovjeka, kad je vođena Bogom, bezgranična.

majka Monika

Zovem se Srđan i otac sam petero djece. Između prvog i drugog djeteta imali smo spontani pobačaj. Na našu žalost nismo zabilježili datum kad se spontani pobačaj dogodio. Tada nismo pridavali tome značaj, nego smo prihvatili i nastavili živjeti dalje. Poslije toga smo imali još troje djece. Nakon dvadesetak godina osjetio sam bol u srcu za nerođenim djetetom. Potom sam sa ženom uz suglasnost našeg župnika prikazao svetu misu za njegov život, a nedugo poslije toga sam se uključio u inicijativu »40 dana za život« i sudjelovao u molitvama pred bolnicom. Zahvalan sam dragom Bogu da sam mogao tražiti oprost od našega djeteta koje je danas u našim mislima i molitvama.

Na program *Iscjeljenja očeva srca* uključio sam se jer sam osjećao da moram proći kroz tu traumu s Gospodinom, ali ujedno i kroz oslobođenje od traume. Program je bio u svetištu Krvi Kristove u Ludbregu. To je bila snažna poruka za nas sudionike da nas samo Krv Kristova oslobađa i iscjeljuje. Smještaj i program bili su jako dobro organizirani. Presnažno mi je bilo predanje djeteta na svetoj misi u svetištu i pismo koje sam napisao za našeg sina Josipa. Zahvalan sam organizatorima i voditeljima *Iscjeljenja očeva srca* i toplo preporučam svim očevima s ranom spontanog ili namjernog pobačaja da se prijave za taj program.

otac Srđan

Osim što se u posljednje vrijeme sve više govori o boli izazvanoj spontanim pobačajem pa i programima koji iscjeljuju tu bol, grade se i grobnice za nerođene koje trenutno postoje u 6 hrvatskih gradova. **Više o mogućnosti pokopa nerođenog djeteta** pročitajte na web stranici www.bethlehem.hr ili pomoću ovog QR koda.

40 DANA ZA ŽIVOT
OD 22. RUJNA DO 31. LISTOPADA 2021.

Sveti Mikael, Arkandeo, brani nas u boju!

- MOLITVA I POST
- MIROLJUBIVO BDIJEŃE
- OSVIJEŠĆIVANJE LOKALNE ZAJEDNICE

Od Vukovara do Dubrovnika!

36 MJESEI BDIJEŃA

WWW.40DANAZAZIVOT.COM HRVATSKA ZA ŽIVOT

SPASI ŽIVOT
U JESENSKOJ KAMPANJI
INICIJATIVE
40 DANA ZA ŽIVOT!

**MOLI I BDIJ NA 36 MJESTA BDIJEŃJA
U HRVATSKOJ OD 22. RUJNA
DO 31. LISTOPADA 2021.**

Od 22. rujna do 31. listopada traje nova jesenska kampanja inicijative »40 dana za život«. Pomoću ovog QR koda pogledajte lokacije na kojima će se u Hrvatskoj moliti za spas nerođenog života.